

Uchwała Nr 197
Komitetu Monitorującego
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
z dnia 16 lutego 2021 roku

w sprawie zmian w działaniu M06 „Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej”, w poddziałaniu 6.2 „Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich” w typie operacji „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Zgodnie z art. 49 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 uchwala, co następuje:

§ 1.

Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 pozytywnie opiniuje zmiany w działaniu M06 „Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej”, w poddziałaniu 6.2 „Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich” w typie operacji „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, zawarte w załączniku do uchwały.

§ 2.

Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania stosownych zmian w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 będących bezpośrednią konsekwencją dokonania zmian określonych w § 1.

§ 3.

Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania zmian Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 zawartych w załączniku do uchwały, w wyniku uzgodnień z Komisją Europejską.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem przyjęcia.

Przewodniczący
Komitetu Monitorującego Program Rozwoju
Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020
Joanna Gierulska
Dyrektor Departamentu Wspólne Polityki Rolnej

Działanie	M06 Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej
Poddziałanie	6.2 Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich
Typ operacji	Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej
Strony	262

1. Rodzaj zmiany:

Zmiany w części:

8.2.6.3.2.6 Warunki kwalifikowalności

Tekst obowiązujący PROW 2014 – 2020:

Pomoc może być przyznana, jeżeli wnioskodawca jest beneficjentem „Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa” w przypadku obszaru B, albo spełnia następujące warunki, w przypadku obszaru A i B:

- wnioskodawca jest ubezpieczony na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników w pełnym zakresie jako rolnik, małżonek rolnika lub domownik,
- **za rok poprzedzający rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy przyznano płatność do gruntów rolnych wchodzących w skład gospodarstwa rolnego, w którym pracuje wnioskodawca,**
- gospodarstwo rolne, w którym pracuje wnioskodawca położone jest w miejscowości należącej do:
  - gminy wiejskiej, lub
  - gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców, lub
  - gminy miejskiej z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tys. mieszkańców;

Wnioskodawca przedłoży biznesplan dotyczący planowanej działalności pozarolniczej.

Biznesplan powinien zakładać, że:

- miejsce zamieszkania wnioskodawcy oraz główne miejsce wykonywania działalności znajduje się w miejscowości, należącej do:
  - gminy wiejskiej, lub
  - gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców, lub
  - gminy miejskiej z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tys. mieszkańców,
- jeżeli inwestycja jest związana z nieruchomością, to miejsce położenia tej nieruchomości znajduje się na obszarze zdefiniowanym powyżej,
- nastąpi utworzenie co najmniej jednego miejsca pracy w przeliczeniu średniorocznym (również samozatrudnienie).

Pomocy nie przyznaje się osobie, która jest beneficjentem jednego z poniższych instrumentów wsparcia:

- „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” objętego PROW 2007-2013,
- „Premie dla młodych rolników”, „Restrukturyzacja małych gospodarstw” objętych PROW 2014- 2020.

(...)

Tekst po zmianach:

Pomoc może być przyznana, jeżeli wnioskodawca jest beneficjentem „Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa” w przypadku obszaru B, albo spełnia następujące warunki, w przypadku obszaru A i B:

- wnioskodawca jest ubezpieczony na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników w pełnym zakresie jako rolnik, małżonek rolnika lub domownik,
- gospodarstwo rolne, w którym pracuje wnioskodawca położone jest w miejscowości należącej do:
  - gminy wiejskiej, lub
  - gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców, lub
  - gminy miejskiej z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tys. mieszkańców;

Wnioskodawca przedłoży biznesplan dotyczący planowanej działalności pozarolniczej.

Biznesplan powinien zakładać, że:

- miejsce zamieszkania wnioskodawcy oraz główne miejsce wykonywania działalności znajduje się w miejscowości, należącej do:
  - gminy wiejskiej, lub
  - gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców, lub
  - gminy miejskiej z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tys. mieszkańców,
- jeżeli inwestycja jest związana z nieruchomością, to miejsce położenia tej nieruchomości znajduje się na obszarze zdefiniowanym powyżej,
- nastąpi utworzenie co najmniej jednego miejsca pracy w przeliczeniu średniorocznym (również samozatrudnienie).

Pomocy nie przyznaje się osobie, która jest beneficjentem jednego z poniższych instrumentów wsparcia:

- „Premie dla młodych rolników”, „Restrukturyzacja małych gospodarstw” objętych PROW 2014- 2020.

(...)

2. Przepis zgodnie z którym będzie dokonana zmiana:

Art. 11 lit. b ppkt. ii rozporządzenia 1305/2013

3. Data konsultacji z Komitetem Monitorującym PROW 2014-2020:

16 lutego 2021 r.

4. Uzasadnienie proponowanych zmian.

Zgodnie z art. 19 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005, wsparcia udziela się rolnikom lub członkom gospodarstwa rolnego, którzy różnicują działalność w kierunku działalności pozarolniczej, oraz mikroprzedsiębiorstwom i małym przedsiębiorstwom oraz osobom fizycznym na obszarach wiejskich. Operacje typu „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” realizują cel szczegółowy 6A – ułatwianie różnicowania działalności, zakładania i rozwoju małych przedsiębiorstw, a także tworzenia miejsc pracy. Wspierane jest podejmowanie działalności pozarolniczej przez rolników, małżonków rolników, domowników i beneficjentów instrumentu wsparcia „Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa”, dzięki czemu mogą oni uzyskiwać dochody spoza rolnictwa. Celem jest przede wszystkim różnicowanie dochodów uzyskiwanych przez rolników i osoby pracujące w gospodarstwach rolnych.

W naborach przeprowadzonych od początku wdrażania omawianego poddziałania 6.2, w 2017 r., złożono 11925 wniosków (bez uwzględnienia procedowanych obecnie 9746 wniosków, które wpłynęły w ramach naboru przeprowadzonego w terminie 29.10.2020 r. – 31.12.2020 r.), na podstawie których wydano 7268 decyzji o przyznaniu przedmiotowego wsparcia na kwotę 1 16990 000 zł, a 4627 operacji z różnych powodów nie zakwalifikowało się do wsparcia (dane wg stanu na dzień 8.02.2021 r.).

Zgodnie z ustawą o ubezpieczeniu społecznym rolników z dnia 20 grudnia 1990 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 174) ubezpieczeniu społecznemu rolników podlega obowiązkowo rolnik, zamieszkujący i prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobiście i na własny rachunek działalność rolniczą w pozostającym w jego posiadaniu gospodarstwie rolnym o powierzchni powyżej 1 ha przeliczeniowego użytków rolnych lub dział specjalny produkcji rolnej, w tym również w ramach grupy producentów rolnych, a także małżonek rolnika oraz domownik stale pracujący w tym gospodarstwie, jeżeli rolnik ten, jego małżonek, domownik, nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu, nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty, albo nie ma ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Rolnik prowadzący działalność rolniczą w gospodarstwie o powierzchni równej 1 ha przeliczeniowemu lub poniżej 1 ha przeliczeniowego (a także jego małżonek i domownik) oraz osoba, która - będąc rolnikiem - przeznaczyła grunty prowadzonego przez siebie gospodarstwa do zalesienia na zasadach określonych w odrębnych przepisach, jeśli nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu, ani nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo nie ma ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych, może być również objęty ww. ubezpieczeniem w pełnym zakresie.

Do użytków rolnych zalicza się: grunty orne, sady, łąki trwałe, pastwiska trwałe, grunty rolne zabudowane, grunty pod stawami, grunty pod rowami, grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych.

Natomiast zgodnie z art. 7 ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego z dnia 5 lutego 2015 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 1341, z późn. zm.) płatności bezpośrednie są przyznawane rolnikowi, jeżeli m.in. łączna powierzchnia gruntów objętych obszarem zatwierdzonym będących w posiadaniu tego rolnika jest nie mniejsza niż 1 ha. Co do zasady, płatności bezpośrednie nie przysługują m.in. do gruntów rolnych zabudowanych, czy gruntów pod stawami jak również (poza pewnymi wyjątkami) do gruntów pod rowami. Z informacji przekazywanych przez instytucję wykonującą zadania związane z przyznawaniem pomocy wynika, iż zdarzają się przypadki wnioskodawców, którzy spełniają warunek ubezpieczenia na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników w pełnym zakresie jako rolnik, małżonek rolnika lub domownik, natomiast do gospodarstw rolnych, w których pracują z różnych powodów nie zostały przyznane płatności obszarowe, wobec czego następuje odmowa przyznania pomocy. Celem proponowanej zmiany jest umożliwienie objęcia wsparciem na rozwój działalności pozarolniczej również takich osób.

Odnosząc się do kolejnej propozycji zmiany, polegającej na umożliwieniu ubiegania się o wsparcie wykluczonym obecnie beneficjentom działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”

objętego PROW 2007-2013, należy zauważyć, że ostatni nabór wniosków o przyznanie wsparcia w ramach działania 311 "Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej" PROW 2007-2013 odbył się w 2011 r., a jego głównym celem było tworzenie pozarolniczych źródeł dochodów oraz promocja zatrudnienia poza rolnictwem na obszarach wiejskich. W ramach tego działania 15 343 beneficjentów zrealizowało 15 684 operacje, z czego 70% (10 906 operacji) dotyczyło usług dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa, które charakteryzują się tym, iż wykonywane są sezonowo (tj. nie mają charakteru całorocznego - ze względu na swoją specyfikę determinowaną np. warunkami pogodowymi działalność prowadzona jest przez kilka miesięcy w roku), a co za tym idzie nie gwarantują ich właścicielom uzyskiwania dochodów przez cały rok.

Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na operacje typu „Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej” w ramach poddziałania 6.2 „Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 z dnia 11 maja 2019 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 922) wprowadzono, m.in. zmianę umożliwiającą ubieganie się o przedmiotową pomoc rolnikom i ich domownikom prowadzącym jednocześnie działalność pozarolniczą o małej skali, na operacje związane z uruchomieniem nieprowadzonego wcześniej rodzaju działalności pozarolniczej. Wśród podmiotów prowadzących taką działalność są beneficjenci działania 311 PROW 2007 – 2013. A zatem, aby umożliwić im również możliwość uruchamiania nowego rodzaju działalności pozarolniczej, co wiąże się z tworzeniem miejsc pracy na obszarach wiejskich, proponuje się zrezygnowanie z wykluczenia tej grupy podmiotów z możliwości skutecznego ubiegania się o pomoc. Mając na uwadze fakt, iż podobnie jak w rozwiniętych krajach UE, w Polsce nadal zmniejszać się będzie liczba osób bezpośrednio pracujących w sektorze rolniczym, wskazane jest stymulowanie działań, mających na celu zapobieganie wzmożonej migracji, szczególnie osób młodych i wysoko wykwalifikowanych i tym samym niwelowanie procesów wyludniania się wsi.

Stąd, poprawie warunków życia i zwiększeniu atrakcyjności inwestycyjnej obszarów wiejskich, powinno towarzyszyć szersze stymulowanie rozwoju przedsiębiorczości w ramach poddziałania 6.2, a proponowane zmiany korzystnie wpłyną na wzrost zatrudnienia w działalnościach pozarolniczych na obszarach wiejskich.

5. Oczekiwany efekt wprowadzenia zmian:

Efektem wprowadzonych zmian w ramach poddziałania 6.2 „Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, będzie zwiększenie grupy potencjalnych wnioskodawców, co w efekcie przełoży się na zwiększenie pozarolniczego zatrudnienia na obszarach wiejskich.

6. Wpływ na zmianę wskaźników:

Nie dotyczy.

7. Wpływ na Umowę Partnerstwa:

Nie dotyczy.

8. Powiązanie z Umową Partnerstwa:

Nie dotyczy.